

MAREK MARIUSZ TYTKO (Cracow, Poland)
e-mail: marek.mariusz.tytko[at]uj.edu.pl

[Rec.:] *Marzec 1968 w Krakowie w dokumentach* / wstęp i oprac. Julian Kwiek ; wprowadzenie Tomasz Gąsowski. – Kraków : Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; Księgarnia Akademicka, 2005. – 433, [2] s.

Książka pt. *Marzec 1968 w Krakowie w dokumentach* w opracowaniu znanego krakowskiego historyka Juliana Kwieka jest oryginalnym, unikatowym wydawnictwem źródłowym. Publikacja została podzielona na siedem rozdziałów tematycznych, według proveniencji źródłowych dokumentów na podstawie których można wyrobić sobie fragmentaryczny pogląd na ówczesne protesty studenckie oraz ich pacyfikację i represje władz komunistycznych wobec uczestników owych protestów. Zamyśl proveniencyjnej struktury książki stał u genezy logicznego i chronologicznego ułożenia edytowanych źródłowych materiałów. Dzieło posiada następujące rozdziały: 1) *Dokumenty studenckie*, 2) *Dokumenty uczelni, władz samorządowych i oświatowych*, 3) *Dokumenty partyjne*, 4) *Dokumenty Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej*, 5) *Dokumenty sądowe*, 6) *Dokumenty organizacji młodzieżowych*, 7) *Sprawozdania, relacje, oświadczenia*. W Aneksie pomieszczono *Fragment wykładu przygotowanego dla potrzeb pracy operacyjnej krakowskiej SB* (z 16 marca 1969 r.). Na te same zdarzenia można spojrzeć niejako z różnych stron przez pryzmat zachowanych dokumentów różnych instytucji i organów państwowych i osób prywatnych. Książka została poprzedzona *Wprowadzeniem* autorstwa znanego krakowskiego historyka Tomasza Gąsowskiego. Praca została zaopatrzona w 18 oryginalnych ilustracji czarno-białych, tj. reprodukcji unikatowych fotografii wykonanych w marcu 1968 r. w Krakowie. Dzieło zawiera *Indeks osobowy*. Książka posiada walory poznawcze, dokumentacyjne, edukacyjne. Praca może być przydatna dla historyków, regionalistów, zwłaszcza dla historiografów zajmujących się dziejami Krakowa, Uniwersytetu Jagiellońskiego, innych uczelni krakowskich, ruchu studenckiego oraz opozycją w PRL, historią najnowszą powojennej Polski, w tym totalitarnym aparatem represji. Praca może być także przydatna wykładowcom, nauczycielom historii, wiedzy o społeczeństwie, edukacji regionalnej w Małopolsce jako materiał pomocniczy pozwalający studentom, uczniom, młodzieży na zapoznanie się z faktami historycznymi, które dotyczyły młodych ludzi przed laty w 1968 r.

Tytuł w języku angielskim (the title in English):

[Rev.:] March 1968 in Cracow in the Documents of the Time

Abstract (Summary):

The source-based monograph entitled *March 1968 in Cracow in the Documents of the Time* (in Polish: *Marzec 1968 w Krakowie w dokumentach*). concerns students' protests in March 1968 in Krakow (Cracow) in Poland. It presents information about a part the history of anti-communist opposition in Poland at the time of the Soviet political and military domination of Poland (1944-1990.). The book contains students' documents and official archival documents from the universities, local governments, educational authorities, the Polish United Workers' Party, the Security Service, the State Police (Militia), the court in Poland, the communist youth organizations in Poland. The book has been published in Polish.

Key words:

history, March 1968, Krakow, anti-communist opposition in Poland, the student protest (1968), students' documents, universities, local governments, educational authorities, the Polish United Workers' Party, the Security Service, the State Police (Militia), the court in Poland, the communist youth organizations in Poland,

Słowa-klucze:

historia, Marzec 1968, Kraków, antykomunistyczna opozycja w Polsce, protest studencki (1968), dokumenty studenckie, uniwersytet, wyższe uczelnie, władze samorządowe, władze oświatowe, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, Służba Bezpieczeństwa, Milicja Obywatelska, komunistyczne sądownictwo w Polsce, komunistyczne organizacje młodzieżowe w Polsce,

Bibliografia (Bibliography):

Marzec 1968 w Krakowie w dokumentach / wstęp i oprac. Julian Kwiek ; wprowadzenie Tomasz Gąsowski. – Kraków : Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego ; Księgarnia Akademicka, 2005. – 433, [2] s. ; 24 cm. – (Biblioteka Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego ; t. 30) Tom 30